

Nätverket för närståendevård i Finland har tagit ställning

Nätverket för närståendevård i Finland har grundats år 2005. Nätverkets målsättning är att befrämja samarbetet mellan olika organisationer i utvecklandet av närståendevård och att arbeta på olika sätt till stöd för närståendevården. Nätverket omfattar tio organisationer. Nätverkets ordförandeorganisation för åren 2009-10 är Finlands Parkinson-förbund rf. Förvaltningen och sekreteraruppgiften handhas av Närståendevårdare och Vänner -Förbundet rf.

I anslutning till sitt årsmöte den 31 mars 2009 har Nätverket för närståendevård i Finland tagit ställning till de kommande reformerna gällande stödet för närståendevård och FPA:s vårdbidrag. Nätverket har sänt följande utlåtande till den s.k. SATA-kommittén:

Stödet för närståendevård

- Reformen gällande närståendevård bör förbättra närståendevårdarnas ställning.
- De frivilliga organisationerna bör höras som sakkunniga vid utvecklandet av det kommunala stödet för närståendevård. Förbundens serviceformer skall utgöra en naturlig del av stödorganisationen inom närståendevården. Organisationernas verksamhet kompletterar den kommunala servicen.
- Antalet kommunala stödtagare bör utökas till att motsvara det reella behovet inom kommunen. I dagens Finland har 30.000 personer beviljats kommunalt stöd för närståendevård, trots att ca 60.000 personer dagligen bär omsorg om sina närmaste.
- Kommunerna bör anlita enhetliga mätinstrument, med vilka tjänstemännen kan bedöma den vårdbehövande personens funktionsförmåga och närståendevårdarens egna resurser.
- Anhöriga till psykiskt insjuknade personer bör få samma status som övriga närståendevårdare.
- Stödet för närståendevård bör även i fortsättningen omfatta både vårdarvode och behövlig service till stöd för vården.
- Vårdarvodets storlek bör bibehållas åtminstone på sin nuvarande nivå.
- Arvodesklasserna skall vara lika stora i alla kommuner över hela landet. För att man skall kunna uppnå riksomfattande enhetlighet bör antalet arvodesklasser begränsas till t.ex. en allmän grundklass och en högre klass för personer som lever i en krävande vårdssituation.
- Närståendevårdarens rätt till lediga dagar, pensionsskydd och olycksfallsförsäkring bör bibehållas.
- Närståendevårdaren bör beviljas rätt till ett s.k. närståendevårdaravdrag i beskattningen. Avdraget föreslås vara lika stort som hushållsavdraget.
- I lagstiftningen bör man speciellt fästa uppmärksamhet vid kombinerad av vård och förvärvsarbete med närståendevård. Anhöriga och andra närstående skall erbjudas

möjlighet att under en viss period fungera som närståendevårdare på halv- eller heltid utan att arbetsförhållandet avbryts.

Stödet för närståendevård – FPA-bidrag

- Nätverket för närståendevård i Finland föreslår, att stödet för närståendevård i fortsättningen skall förvaltas av Folkpensionsanstalten. Det är lättast för närståendevårdarna att söka sina stöd från samma instans.
- FPA: s vårbidrag och stödet för närståendevård får inte sammanjämkas, eftersom dessa stöd bygger på helt skiljda grunder. Rätten till och utformningen av FPA-vårbidragen bör bibehållas i sin nuvarande form.

Folkpensionsanstalten:

- tar emot klientens ansökan
- ber kommunen om ett utlåtande gällande behovet av stöd för närståendevård
- fattar beslutet gällande stödet på basis av kommunens utlåtande och utbetalar stödet till närståendevårdaren

Kommunen:

- bedömer behovet av stöd för närståendevård och vårdarens resurser och ger sitt utlåtande till FPA
- uppgör en vård- och serviceplan tillsammans med familjen
- fattar beslut gällande service till stöd för närståendevården samt bär ansvar för anordnandet av denna service
- ingår att avtal gällande närståendevård med vårdaren
- ordnar företagshälsovård för vårdaren och sköter om olycksfallsförsäkringen
- bedömer stödbehovet regelbundet, minst en gång om året

Om vårdssituationen har förändrats på ett betydande sätt, bör kommunen göra en ny behovsbedömning inom två veckor efter det att klienten anmält sitt behov.

Organisationer som gett sitt gemensamma utlåtande 2.4. 2009

Alzheimer-centralförbundet rf

Anhörigas stöd för mentalvården centralförbund rf

Folkhälsans Förbund rf

Finlands Parkinson-förbund rf

Finlands Röda Kors

Njur- och leverförbundet rf

Närståendevårdare och Vänner -Förbundet rf

Service Stiftelsen för Utvecklingsstörda Människor

Stroke- och dysfasiförbundet rf

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry